

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 4C/341/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613233378
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Ernestová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2014:7613233378.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves samosudca JUDr. Alena Ernestová v právnej veci navrhovateľky R. L., V.. XX.X.XXXX, P. Y., T. XXX, právne zastúpenej JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1562/6 proti odporcovi PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa takto

rozhodol:

Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.8.2006 uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom je neplatná.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Moniky Marjanovič náhradu trov konania v celkovej výške 206,42 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je povinný zaplatiť štátu na účet tunajšieho súdu na súdnom poplatku 99,50 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej dňa 22.8.2006 so žalovaným účastníkom s obchodným názvom PROFIREAL Slovakia spol. s r.o. Dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorila v rámci formulárovej typovej spotrebiteľskej zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX. V odôvodnení žalobného návrhu uviedla, že zmluvu považuje za problematickú, nakoľko sú v nej okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia, ktoré sú v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedla, že jedná sa o typovú, formulárovú zmluvu, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa a ktorej súčasťou bola dohoda o zrážkach zo mzdy. Odporca napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa navrhovateľky o vykonávanie zrážok zo mzdy aj napriek tomu, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo navrhovateľke povinnosť plniť a žalovaný účastník nemá možnosť tieto zrážky zo mzdy zastaviť. Zamestnávateľ navrhovateľky je v zmysle zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu, pričom veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Žiadosť veriteľa o vykonávanie zrážok zo mzdy adresovaná zamestnávateľovi navrhovateľky - C. V. K.. Y. Q. navrhovateľka preukázala listom zo dňa 7.8.2007, čím osvedčila vecnú súvislosť medzi zrážkami zo mzdy a spornou dohodou o zrážkach zo mzdy. Spolu so žalobným návrhom navrhovateľka podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia na uloženie povinnosti zamestnávateľovi zdržať sa zrážok zo mzdy navrhovateľky v prospech žalovaného účastníka. O tomto návrhu súd rozhodol uznesením sp.zn. 4C/341/2013 zo dňa 25.11.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7.12.2013.

V ďalšej časti odôvodnenia žalobného návrhu navrhovateľka popísala rozbor danej právnej problematiky, v ktorom poukazuje na ustanovenia vnútroštátneho práva o predmetnom inštitúte (§ 551 Občianskeho zákonníka), na jednotlivé články smernice 93/2013 EHS týkajúce sa problematiky spotrebiteľských zmlúv a na jednotlivé rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa spotrebiteľských vzťahov. Poukázala okrem iného aj na uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 11C 193/2011, podľa obsahu ktorého okresný súd v danej veci predložil Súdnemu dvoru EÚ dňa 21. 12. 2011 vec na vyriešenie prejudiciálnej otázky: Či bráni článok 38, článok 17 Charty základných práv EÚ v spojení s článkom 169 Zmluvy o fungovaní EÚ v aplikácii takej vnútroštátnej úpravy, podľa ktorej sa na základe dohody o zrážkach zo mzdy vykonávajú spotrebiteľovi zrážky zo mzdy bez súdnej kontroly, za neprijateľných podmienok a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zrážky zrušiť.

Z odôvodnenie žalobného návrhu súd zistil, že text žalobného návrhu obsahuje aj procesný návrh na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku s tým, že vec bude predložená Ústavnému súdu SR alebo Súdnemu dvoru EÚ podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie pre posúdenie zásadného výkladu, či inštitút dohody o zrážkach zo mzdy sa považuje za rozporný s právom Európskej únie a s medzinárodnou zmluvou. Na tomto procesnom návrhu navrhovateľka však netrvala a preto súd o tomto procesnom návrhu navrhovateľky nerozhodoval.

K samotnému inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy navrhovateľka okrem iného uviedla, že tento nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza Súdny dvor (k tomu citovala rozsudky Súdneho dvora EÚ napr. vo veci C 168/05, C 243/08, C 240/08, C 334/92 a iné), pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Navrhovateľka ďalej uviedla, že ani v prípade upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že v budúcnosti opätovne nevyzve zamestnávateľa navrhovateľky na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky, vrátane spornej časti pohľadávky.

Navrhovateľka v čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázala ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom Európskej únie. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku umožňuje postihnúť majetok navrhovateľky v podobe jej mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

V závere navrhovateľka uviedla, že podľa § 80 písm. c/ O.s.p. má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetného právneho úkonu, ktorým žalovaný účastník stratí akúkoľvek legitimitu na použitie kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v danej spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky opiera o ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom naliehavý právny záujem vyplýva aj z ustanovenia § 153 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Hrubá nerovnováha je daná z vyššie uvedených dôvodov tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku. Na základe takto popísaného skutkového stavu a právneho odôvodnenia sa navrhovateľka domáhala určenia, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy v danej úverovej zmluve je neplatná.

Navrhovateľka predložila súdu písomné stanovisko žalovaného účastníka, z ktorého vyplýva, že odporca so zrušením dohody o zrážkach zo mzdy súhlasí. Napriek tomu po doručení žalobného návrhu odporca vyjadril nesúhlas s týmto návrhom navrhovateľky. Uviedol, že návrh navrhovateľky považuje za nedôvodný a žiadal, aby súd predmetnú žalobu v celom rozsahu zamietol. Toto stanovisko odôvodnil tým, že tvrdenie navrhovateľky o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pre rozpor s právom EÚ je právne neopodstatnený a založený na skutočnostiach, ktoré s dohodou o zrážkach zo mzdy nemajú žiadnu vecnú a právnu súvislosť. Právo EÚ neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by túto otázku riešilo. Vychádzajúc z formulácie žaloby podľa odporcu je zrejme, že ide o zjavné nepochopenie podstaty a hraníc prípustnosti eurokonformného výkladu. Za neprípustné odporca označuje aj tie časti tvrdení navrhovateľky, ktoré sa odvolávajú vo veci Simmenthal tvrdiac, že autor žaloby, ktorým zrejme navrhovateľka nebola, evidentne dané rozhodnutie nepochopil. Tiež odkazy na rozhodnutia ako napr.

rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe AZ 17U 192/2010 sú po skutkovej a právnej stránke tak diametrálne odlišné, že akúkoľvek súvislosť s touto prejednávanou vecou nie je možné objektívne zistiť. Celá žaloba je koncipovaná na akýchkoľvek iných tvrdeniach než na tých, ktoré by vyplývali z relevantnej právnej úpravy. Odporca navrhol, aby navrhovateľke bola uložená povinnosť podrobne vysvetliť, ako sa ňou označené rozhodnutia týkajú tohto súdneho konania. Odporca tiež uvádza, že z obsahu žaloby nie je zjavné, prečo by sa nemohli uhrádzať splátky úveru, keď každá splátka predstavuje platenie predmetu plnenia a ceny plnenia. Predmet plnenia a cena plnenia nie sú v zmysle relevantnej právnej úpravy (ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) neprijateľnou podmienkou, a preto ani pri uhrádzaní splátok prostredníctvom zrážok zo mzdy nie je možné tvrdiť, že by sa tak uhrádzalo plnenie z neprijateľných podmienok. Odporca tvrdil, že žaloba je účelovo koncipovaná vo vzťahu k plneniam z neprijateľných podmienok, ktoré v prípade splátok úveru neboli uplatnené a požadované. Odporca tiež uvádzal, že tvrdenia navrhovateľky popierajúce platnosť dohody o zrážkach zo mzdy ako takej sú v rozpore so zákonnou právnou úpravou, nakoľko vzájomné práva a povinnosti z takejto dohody určuje práve zákon. Je zjavné podľa tvrdenia odporcu, že navrhovateľka ani len nevyvodzuje neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy zo súhrnu práv a povinností z dohody a teda nevychádza z obsahu dohody. V ďalšom poukazuje na nesprávne tvrdenie navrhovateľky, keď dohoda o zrážkach zo mzdy má umožniť svojvoľné určenie dlhu a postihnutie majetku s tým, že navrhovateľka opomenula fakt, podľa ktorého zrážka zo mzdy nemôže prevyšovať zákonom určenú hranicu a tiež to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je výsledkom slobodného rozhodnutia túto dohodu uzavrieť. Odporca tiež namietal nedostatok naliehavosti právneho záujmu na takejto určovacej žalobe.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.8.2006, ktorej súčasťou je dohoda o zrážkach zo mzdy, žiadosťou žalovaného účastníka adresovanou zamestnávateľovi navrhovateľky dňa 7.8.2007 o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy, stanoviskom odporcu z 29.11.2013, v ktorom súhlasí so zrušením výkonu zrážok zo mzdy, s potvrdením zamestnávateľa odporkyne C. V. K..Y. Q. z 15.10.2013 o oznámení výšky zrážok zo mzdy a zistil tento skutkový stav:

Účastníci konania - odporca s obchodným názvom PROFIREAL Slovakia spol. s r.o. uzavreli úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX dňa 22.8.2006. Súčasťou tejto zmluvy je dohoda o zrážkach zo mzdy. Na základe zmluvy o úvere bol navrhovateľke schválený revolvingový úver vo výške 17 010,-- Sk, pričom výška úveru, ktorá predstavuje celkovú sumu splátok úveru, úrokov a poplatkov za uzatvorenie zmluvy činila 34 020,-- Sk t.j. 1 129,26 eur. Úver sa mal splácať v mesačných splátkach po 945,-- Sk v počte splátok 18. V zmluve sa nachádza údaj o ročnej priemernej miere nákladov 82,37 % s tým, že poplatok za uzavretie zmluvy o úvere činí 1 500,-- Sk. V skutočnosti reálne podľa písomne vyhotovenej zmluvy bola navrhovateľke poskytnutá čiastka 17 010,-- Sk, pričom navrhovateľka na pojednávaní tvrdila, že jej bola poskytnutá čiastka nižšia.

Táto zmluva je typickou formulárovou zmluvou, ktorá je písaná malými písmenami s množstvom nečitateľného textu. Takýmto textom bola spísaná aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy a na základe ktorej navrhovateľka dala súhlas odporcovi na predloženie platiteľovi mzdy kedykoľvek za trvania platnosti tejto zmluvy. Dohoda o zrážkach zo mzdy je písaná tak malými písmenami, že k jej prečítaniu a oboznámeniu i súd musel použiť technické prostriedky. Na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy odporca dňa 7.8.2007 požiadal zamestnávateľa navrhovateľky Z. V. K.. Y. Q. o vykonávanie zrážok z dôvodu, že ku dňu 25.7.2007 bola navrhovateľka v omeškaní s jednou splátkou.

Z potvrdenia zamestnávateľa navrhovateľky mal súd preukázané, že ku dňu 15.10.2013 bolo navrhovateľke na zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorá bola používaná ako variabilný symbol platby zrazená suma 1 317,54 eur.

Na návrh navrhovateľky súd nariadil uznesením zo dňa 25.11.2013 predbežné opatrenie, ktorým uložil zamestnávateľovi navrhovateľky zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy a odporcovi uložil povinnosť zdržať sa výkonu práva vyplývajúceho z tejto dohody až do rozhodnutia vo veci samej. Odporca proti tomuto uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia odvolanie nepodal a tak uznesenie nadobudlo právoplatnosť ku dňu 7.12.2013.

Podľa § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, (1) Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

(2) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(3) Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka,

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

(3) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,

i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

(4) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy, ktoré je totožné s textom súčasnej účinnosti, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoja ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí. (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro bod 37 Asturcom bod 51).

Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 1. 4. 2004, t. j. pred uzatvorením spornej zmluvy do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom

súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačeních tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

Podľa § 153 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších právnych predpisov súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa ustanovení čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ustanovení čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa ustanovení čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 80 O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Ako už bolo vyššie uvedené odporca namietal naliehavosť právneho záujmu navrhovateľky s tvrdením, že navrhovateľka naliehavý právny záujem ničím neodôvodnila. Súd má zato, že v danom prípade naliehavý právny záujem navrhovateľky je preukázaný tým, že žalovaný účastník reálne plnil realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza a môže aj v budúcnosti dochádzať bez právneho dôvodu (akéhokoľvek rozhodnutia súdu, alebo inej inštitúcie) k zásahu do majetkovej sféry navrhovateľky, pričom zamestnávateľ navrhovateľky bude musieť rešpektovať uzatvorenú dohodu vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky a žalovaný účastník sa môže na úkor navrhovateľky takto bezdôvodne obohacovať. Navrhovateľka iným spôsobom ako žalobou na súde sa zmeny tohto stavu nemôže domôcť. Vychádzajúc z ustanovenia § 80 O.s.p. teda súd zhodnotil, že navrhovateľka preukázala naliehavosť právneho záujmu na určovacej žalobe, ktorou má súd určiť, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je.

Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že účastníci konania dňa 22.8.2006 uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX v predmete poskytnutia úveru vo výške 17 010,-- Sk s uvedením mesačnej splátky 945,-- Sk, pričom zo zmluvy nevyplýva splatnosť prvej splátky. Navrhovateľka mala odporcovi na základe zmluvy zaplatiť celkovo 34 020,-- SK pri RPMN 82,37 %.

Súčasťou zmluvy o úvere bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej navrhovateľka súhlasila, aby jej boli vykonané zrážky zo mzdy, a to minimálne vo výške mesačnej splátky uvedenej v zmluve o úvere. Predmetnou dohodou navrhovateľka súhlasila, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere. Z dokazovania mal súd preukázané, že zmluva o úvere je tzv. štandardná, alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú je spotrebiteľ nútený podpísať. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnej súčasťou formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou Rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom, alebo dodávateľom, nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávajúcu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd v danom prípade poukazuje na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR do dňa 21. 1. 2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179 ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Okrem toho súd poukazuje na skutočnosť, že celý text žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru - zmluvy o revolvingovom úvere z 24.8.2006, najmä v časti dohoda o zrážkach zo mzdy, je písaný malými písmenami a text obsahuje množstvo terminológie, ktorú navrhovateľka pri podpise zmluvy nemusela nielenže pochopiť, ale ani prečítať.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi navrhovateľkou a odporcom v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že navrhovateľka ako spotrebiteľ bola nútená dohodu vo vzťahu k odporcovi ako veriteľovi podpísať ako neoddeliteľnú súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú

uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi.

Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, súd je toho názoru, že spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 až 6 Občianskeho zákonníka a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p. v nadväznosti na ustanovenie § 149 O.s.p. a ich náhradu priznal navrhovateľke, ktorá mala v konaní plný úspech. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia navrhovateľky, pričom navrhovateľke na účet jej právnej zástupkyne bola v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platom znení priznaná náhrada trov právneho zastúpenia za dva úkony a to príprava a prevzatie zastúpenia 12.3.2014, účasť na pojednávaní 24.3.2014 ako 1/3 výpočtového základu (§ 11 ods. 1) po 61,87 eur a režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 8,04 eur t.j. 16,08 eur. Súd priznal navrhovateľke na účet právnej zástupkyne navrhovateľky aj náhradu cestovných výdavkov podľa zákona č. 283/2002 na pojednávaní dňa 24.3.2014 Košice - Spišská Nová Ves a späť 2 x 97 km t.j. 194 km. Cesta bola realizovaná osobným motorovým vozidlom zn. Mercedes Benz pri kombinovanej spotrebe 6,8 litrov/100 km pri cene pohonných látok 1,34 eur a základnej náhrade 0,183 km. Spotreba PHM: 194 km/100 x 6,8 x 1,34 eur/liter = 17,67 eur, amortizácia 194 x 0,183 = 35,50 eur, z čoho právna zástupkyňa navrhovateľky účtovala polovicu (17,67 eur : 2 = 8,83 eur, 35,50 : 2 = 17,75 eur), keďže sa zúčastnila aj pojednávania vo veci vedenej pod sp.zn. 4C/15/2014 vytýčeného v tom istom senáte na ten istý deň. Navrhovateľke bola tiež priznaná náhrada za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/204 Z.z. za každú aj začatú polhodinu 1/60 výpočtového základu t.j. 13,40 eur. Za 6 polhodín náhrada za stratu času predstavuje 80,04 eur, pričom opätovne právna zástupkyňa navrhovateľky žiadala z totožných dôvodov priznať iba polovicu náhrady za stratu času t.j. 40,02 eur. Súd vyčísľuje náhradu trov právneho zastúpenia na sumu 206,42 eur (123,74 + 16,80 + 8,83 + 17,75 + 40,02). Náhrada trov konania bola priznaná na účet právnej zástupkyne navrhovateľky JUDr. Moniky Marjanovič.

Pre rozhodnutie o výške nákladov cestovného mal súd k dispozícii všetky listiny, ktorými právna zástupkyňa navrhovateľky preukazovala oprávnenosť nároku na náhradu týchto trov. Predložila technický preukaz motorového vozidla resp. osvedčenie o technickej spôsobilosti motorového vozidla a pokladničný blok od nákupu pohonných hmôt datovaný 19.3.2014.

Navrhovateľka je v zmysle § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. v platnom znení oslobodená od platenia súdnych poplatkov, preto odporca je povinný zaplatiť štátu na účet tunajšieho súdu z titulu súdneho poplatku 99,50 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Zb., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.